

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІІ

Виходить кожного четверга о 8-й год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЦЯ СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневник у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІІ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
 Для Галичини 250 дол.
 Для України 36 руб.
 Для п. Америки 250 дол.
 Для Канади 250 дол.
 Для Аргентини 6 пез.

„FRACIA“

Jornal semanal para os Ukrainos no Brazil.
 Publica-se em Prudentópolis às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від стиха. Більші по 200 рс. За всякі оголошення платив ся з гори.

FRACIA
 Prudentopolis — Parana

Ми Українці до спону
 В нас є! сила Козаків!

Не розлучать нас ні море,
 Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Державно-правна основа Східної Галичини як Галицької Республіки.

1. Східна Галичина се територія положена між Середушою і Східною Європою, що має 55.300 км. квад. простору, та 5.450.000 населення, з котрого припадає на Українців 74,4% на Поляків около 12,1% на Жидів около 12,3% і на Німців около 1,2%.

2. Оця територія належала до бувшої австро-угорської монархії. В часі розпаду австро-угорської з початком листопадом 1918 р. українське населення Східної Галичини як значно переважуюча більшість, виконуючи своє право національного самовизначення, уконститувало на території Східної Галичини Галицьку Державу як народню республіку з Українською Національною Радою (парламентом) і Державним Секретаріатом (правительством).

3. Проти так зорганізованої Галицької Держави, званої Західно-Українською Народньою Республікою, виступила Польська

ва національного самоозначення.

5. Наслідком отсеї постанови Найвищої Ради був примушений галицький український Уряд разом з українською галицькою армією тимчасово уступити поза границі Східної Галичини, що лишлася під військовою окупацією Польщі.

6. Відтак мировим договором, заключеним 10. вересня 1919 в Сен-Жермен, черняли великі держави антанти від Австрії формально всі права суверена над Східною Галичиною так, що Найвища Рада Мирової Конференції є тепер одиноким компетентним тілом до вирішення державного становища Східної Галичини.

7. Найвища Рада, приступаючи до означення провізоричних границь Польщі від сходу, на нараді 8. грудня 1919 означила також границю між Польщею а Східною Галичиною (так звану лінію Керзона), стверджуючи, що Східна Галичина лежить поза границями Польщі.

8. На конференції Найвищої Ради 11. липня 1920 р. в Спа піднесено пропозицію скликання мирової конференції до Лондо-

падуживає на винищування там українського населення, автохтонної більшості східно-галицької території. Та на представлення Української Національної Ради Східної Галичини, узглядняючи тяжкі обставини, в яких знаходиться українське населення під польською окупацією у Східній Галичині, Рада Союзу Народів своєю постановою з 23. лютого 1921 р. звернула увагу Найвищої Ради на потребу вирішення державного становища Східної Галичини і в тій цілі предложила зібрані матеріали Конференції Амбасадорів у Парижі.

11. Українська Національна Рада Східної Галичини з огляду на заповідь близького вирішення галицької справи предложила в місяці маю 1921 р. великим державам Антанти проект державної організації Східної Галичини як незалежної Галицької Республіки в якій усім трьом націям сеї території: Українцям, Полякам і Жидам гарантується рівні політичні права так, що обі згадані національні меншости (Поляки й Жиди) відповідно до їх чисельної сили малиб заборучену конституцією участь в парламенті й дер-

ми кольтоністами спровадженими з Польщі; замикають українські школи та інституції просвітні, культурні, гуманітарні й господарські; вже третій рік не допускають українську молодь до університетської науки; безправно вязнять Українців; не допускають українських урядників до державної служби; безправно ділять Східну Галичину на польські департаменти (воєвідства) і прилучують їх до Польщі та насильно, бо проти волі українського населення, переводять польську статистику державну і конскрипцію населення Східної Галичини, щоб фалшиво висказувати якнайбільше число польського населення Східної Галичини, до визнання польського горожанства, — такими безправними способами відобрати Найвищій Раді право вирішення про державне становище Східної Галичини.

13. Тому, щоби прискорити вирішення галицької справи і тим способом визволити українське населення з польської неволі звернулася Українська Національна Рада Східної Галичини в останнім часі знов до Союзу Народів

уконститувало на території Східної Галичини Галицьку Державу як народню республіку з Українською Національною Радою (парламентом) і Державним Секретаріатом (правительством).

3. Проти так зорганізованої Галицької Держави, званої Західно-Українською Народньою Республікою, виступила Польща вже в листопаді 1918 р. воєнним наступом, щоб заспокоїти свої імперіалістичні змагання.

4. Для оборони своєї незалежності зорганізувала Галицька Держава понад 120.000-ну армію і боролась проти Польщі від листопада 1918 до липня 1919, коли Найвища Рада Мірової Конференції своїм рішенням з 25. червня 1919, дозволила польській армії тимчасово окупувати Східну Галичину, прирікаючи, що державне становище сеї території вона вирішить згідно з волею населення, значить на підставі пра-

в'язкій усім трьом націям сеї території: Українцям, Полякам і Жидам гарантується рівні політичні права так, що обидва національні меншости (Поляки й Жиди) відповідно до їх чисельної сили малиб заборочену конституцією участь в парламенті й державній адміністрації. Така справедлива розв'язка справи Східної Галичини усунулаб національні конфлікти й далаб сьому краєви спромогу успішного культурного господарського й політичного розвитку.

8. На конференції Найвищої Ради 11. липня 1920 р. в Спа піднесено пропозицію скликання мирової конференції до Льовдону, де мала вирішитися також справа Східної Галичини при участі її делегатів.

9. Договором заключеним 1. серпня 1920 в Севр поміж головними державами Антанти з одної і Польщею, Чехо-Словаччиною та Румунією з другої сторони, визначено відграниченне Чехо-Словаччини й Румунії супроти Східної Галичини як окремої території.

10. Але тимчасом на підставі згаданого рішення Найвищої Ради з 25. червня 1919, Польща далі держить Східну Галичину під військовою окупацією, котрої

незалежно Галицької Республіки

12. Але заострення міжнародних відносин з приводу Горішнього Шлеська в місяці серпні 1921 спричинило відложенне вирішення справи Східної Галичини. А тимчасом положенне українського населення під польською окупацією у Східній Галичині погіршується з кожним днем. Поляки колонізують край польськи-

13. Тому, щоби прискорити вирішенне галицької справи і тим способом визволити українське населення з польської неволі звернулася Українська Національна Рада Східної Галичини в останнім часі знов до Союзу Народів з просьбою, щоб він своєю інтервенцією дійсно причинився до такого прискіпшення.

14. Наслідком сього Загальний Збір Союзу Народів у Женеві одноголосною резолюцією з 27. вересня 1921 висказав в інтересі мира й національної справедливости до великих держав Антанти бажанне: про потребу вирішення політичного становища Східної Галичини в близькім часі.

15. Сього вирішення вижидає український нарід Східної Галичини не тільки в інтересі свого визволення, але також в інтересі

А. Кашенко

17)

Під Корсунем

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ

(Дальше).

— Треба шукати якогось козака, щоб за волю України не побоявся б прийняти всяку муку, а, може, й саму смерть... сказав гетьман.

— Нема чого далеко й шукати, — спокійно сказав Галаган.

— Я за волю рідного краю охоче прийму й муку, і смерть!

— Хвала тобі, Господи! — сказав Хмельницький. — Коли на перший погляд обзиваються такі діти України, то не вмере вона, нещасна наша, а вибереться на волю!

— Тепер я знаю, що мені треба робити! — сказав Галаган: я налякаю Потоцького, а коли Поляки почнуть відходити, намовлю їх іти манівцями повз Крутий Байрак, там у мене вже покопані рівчакки й ями, і козаки стоять у засіді.

— А ти ж знаєш, Микито, — сказав, вражений рішучістю свого зятя, Цимбалюк, — що будуть ляхи тебе вивіряти й будуть тобі всякі муки завдавати! ще

ж ти молодий — на світі не нажився, та й жінка в тебе молода...

— Не бійтеся, тату! Не вперше мені на смерть іти. Десять років мені смерть щодня в очі зазірала! Не страхався я смерті, коли за свої власні козацькі права з поляками бився, а коли стану за права й волю всієї України, то вже нема чого й казати, що душа моя не схибне.

— А Присяж, дочка моя, а твоя дружина? Що буде з нею, як ні я, ні ти не вернемося від Ляхів?

— Не вона перша, не вона й остання лишиться на Україні удовою й сиротою... Хоч і шкода мені зріктися того щастя, що зазнав я з нею, а коли рідна країна того вимагає, то нехай буде Божа воля. Присяж не покинуть добрі люди!

Після недовгої ради з полковниками Хмельницький рішив щоб Галаган сієї ж ночі провів Перебийноса з його полком до Крутого Байраку, а завтра щоб удав з себе підглядача й дався Ляхам до рук. Що ж до Цимбалюка, так той мав, не ховаючись, іти до Корсуня й звідтіля в польські шанці.

Одшукавши між реєстровими козаками свого сина, Цимбалюк недовго відпочивав біля нього, а потужив разом з ним за матірню та идосвіта другого дня вийшов з козацького стану й попряму-

вав просто до коронного гетьмана. Коли Цимбалюк увійшов у польський стан, був час свідати, проте тепер у Поляків було вже не так, як у Корсунському замку: вони вже не бенкетували й коли Цимбалюк сказав, що він по військовій справі, його зараз таки допустили до гетьманового намету, хоч і супроводі хорунжого.

Звертаючись до Потоцького, Данило чемно вклонився.

— Чи памятаєш мене, ясновельможний пане?

— Памятаю, — відповів Потоцький. Ти добре бився підчас бунту Острияниці. Здається, ти й Сулиму допомагав захопити...

— Ну, от тепер я спокійний, коли ясновельможний мене призвав. А то тепер такий час, що й мене, вірного слугу його милости короля, за бунтаря мають. Вартові твоєї милости в мене зброю одібрали...

— Бо й реєстрові козаки зрадники! — гримнув Потоцький. Чи не зрадили ви під Кам'яним Затонем? А на Жовтих Водах навіть билися проти нас, забувши присягу його милости королеві! Вас усіх треба на шибениці!

От те вже мені дивно, ясновельможний пане! Як що всіх нас реєстровиків чи був хто під Жовтими Водами, чи не був, вості да шибеницю, так воно вий-

шло б, що й таким вірним королівським слугам, як я, не було б куди дітись, хіба тільки втекти до Хмельницького. А як мені до нього тікати, коли б мене за те, що я гетьмана Сулиму зламав та до Конецьпольського привів, на Січі поза очі на смерть засудили? Сам здоров знаєш, ясновельможний, що я ввесь свій вік, ще з часів Сагайдачного, був вірним слугою його милости короля.

Потоцький заспокоївся.

— То правда: ти не такий, як ті харцизи, що зрадили. Чогож ти тепер хочеш?

— Щоб ти звелів вернути мені зброю, дав би мені коня й дозволив іти на тих харцизяків-бунтарів, що йдуть за Хмельницьким, поруч з твоїм військом, хочби й з драгунами. Може мені поцастити і Хмельницького так само злапати, як злапали ми колись з Конецьпольським Сулиму.

— Добре — одповів Потоцький. Звелю все так зробити, як просиш. Зробиш добре, то й тобі добре буде.

Цимбалюка пустили вільно ходити й послали до драгунського полковника, а той, маючи наказ од Потоцького, звелів дати козакові коня. Таким чином Цимбалюк увійшов в гурт драгунів і зараз же почав свою таємну роботу.

XII.

Для своєї справи козак знайшов дуже

мира, бо незалежна Галицька Республіка перестаче бути огнищем держав конфліктів між Польщею і Росією і буде важним етапом мира на Сході Європи.

„Укр. Прапор“.

Голоси преси про бої на Україні.

В „Українському Голосі“ читаємо: „Як не бажаємо успіху повстанню аж до повного визволення України, але всеж таки не закриваємо очей на небезпеки, які грозять повстанцям і які можуть знівечити геройські пориви українського селянства“.

А ось знаходимо в „Свободі“: „На Україні провадиться боротьба. Тяжко сказати щось певного про її розміри, ще більш тяжче уважати її наслідки. Але злочинцем є той, хто з байдужною увагою, або з кептичним все такою видавит ставиться до цієї боротьби. Бо боротьба іде незалежно й в супереч всім злостуючим і не віруючим. Гинуть герої в боротьбі за народну справу, й навіть коли не настав ще час то всеж їхня боротьба — Залог майбутнього визволення.“

Таку оцінку бачимо й у „Визвольному Слові“: тяжко чекати не гайного звільнення цілих округ, немає й не повинне бути просунення фронту. Першою задачею повстанських керівників без сумніву являлося десорганізація совітського апарату на Україні й тільки не об'єктивна людина може сперечатися з тим, що ця задача виконана цілком і в дуже короткій час. Було передчасно сказати, що ці перші успіхи гарантують остаточну перемогу. Але вони без сумнівно доводять, що повстання не є справою приватної ініціативи, а всенародного обурення, яким кірує доповідана й мистецька рука“.

Страшні числа.

над руїною Сх. Галичини, забуває одно а саме факт, що це Польща за час своєї окупації змінила Сх. Галичину у кладовище, засіяла її найбільшим числом могил, ніж вихор всевітньої війни! Те все ляхський злочинець ХХ. століття нарочно промовчує... До цього польська перепись, яку переведено (і то не в цілім краю) насильно і якої числа пофалшовано, не могла вказати цих десятків тисяч емігрантів зі Східної Галичини що в голоді і в холоді тиняються по чужих краях, тікаючи від ляхських Татарів і вижидаючи на чужині поладнання рідної землі.

Ляхи проти Жидів.

„Слово Польське“ з 20. грудня обжаловує всіх жидів в Галичині о „зраду ойчизни“ по цій причині що в боротьбі Українців з Ляхами жиди станули по стороні Українців. „Жиди“ — читаємо в цім часопису — „ведуть обридливу політику“. У східно-галицькій справі вони стають по стороні наших ворогів; на це маємо докази в руках, які зможуть оправдати еventуальні раптові вибухи антисемітизму серед польського народу. Наслідки цієї політики жиди будуть мусіли приписати собі“.

В цей спосіб орган галицьких вшехполяків заздалегідь приготує світ про маючі наступити жидівські погроми.

Голос Ляха про ляхське право до Галичини.

Львівський польський часопис, „Курер Поранни“ в однім з останніх чисел займається питанням, яке право має польська республіка до всіляких Ляхами окупованих непольських земель на сході. І часопис приходить до висновку, що помимо заключеного з більшовиками договору в Ридзі. Найвища

Господарська руїна Польщі.

Краківська польська газета „Нова Реформа“ з 25 листопада, 1921 містить передовицю про господарське положення Польщі і стверджує, що знижка польської марки положення скорше погіршила ніж поліпшила. У всіх галузях польського промислу панує великий застій, фабрики масово застановляють роботу (в самій Лодзі замкнено 180 фабрик), безробітте прибирає застрашаючі форми. Ціни найпотрібніших средств консуму не лиш не впали, але навіть ще пішли в гору як наприклад средства поживи. Також не змінилася інфляція паперового гроша. В жовтні друквано денно 1 мільярд а 1.114 мільонів. бо треба давати матеріальну поміч підпадаючому промислови.

Ляхські арешти і розбої у Львові.

В українській школі імени Шевченка у Львові польська поліція перевела трус. Переведено трус також в українському Академічному Домі. В звязку з тими трусами арештовано цілий ряд осіб.

Підчас викладів на педагогічних курсах, уладжених українським Педагогічним товариством в школі ім. Т. Шевченка, до салі вдерлось двох поліціантів з багнетами і офіцер з револьвером. Останній закомандував „Ренци до гури“. Численна аудиторія складалась переважно з жінок-учительок українських приватних шкіл і лише з кількох муштин. Агенти поліції переглядали у всіх особисті документи, списували імена й адреси. Підчас сеї процедури забороняли розмовляти і... сміятись. Арештовано 3 учительки. Поліція допитувалась, що се за „університетські виклади“.

Педагогічні курси У.П.Т-тва в свій час були дозволені львівською

емств (здебільшого металевих) звільнено 1.141 робітників, зменшено працю в 18 підприємствах з 808 робітниками. Варшавське воєводство: зачинено 15 шкіряних підприємств з 5.000 робітниками, скорочено працю в 10 підприємств з 5.000 робітниками, скорочено працю в 10 підприємствах, які нараховують 10.000 робітників. Лодзинське воєводство: зачинено коло 120 підприємств (переважно текстильних) з 15.000 робітників. Скорочення торкнулось 60 підприємств з 40.000 робітників. Келецьке воєводство: зачинено 50 підприємств з 15.000 робітниками. Скорочення робітниками. Скорочення в роботі сконстатовано для 20.000 робітників — переважно шкіряної, деревооброблюючої, текстильної і цементової промисловости. Краківське воєводство і Тешинський Шлеск: криза торкнулася всіх текстильних підприємств, які працюють тільки тричі на тиждень. Загалом зареєстровано у Польщі 146.000 безробітних.

АРЕШТОВАНЯ У ЛЬВОВІ

ведуться безпереривно далі. В останніх днях арештовано між іншими українських студентів: Василя Кучабського, Дмитра Паліва, Василя Вербоного та відставлено їх до поліційних арештів при вул. Баторія. І коли вже прийде кінець сим тюрмам?

ФАЛШИВІ ГРОШІ В ПОЛЬЩІ.

Дня 10. грудня касієр державної каси у Варшаві сконфіскував кілька фальшивих 5 тисячмаркових банкотів. Ріжнилися вони від правдивих банкотів більшими буквами і числами.

НАЙДЕНО ЗОЛОТО В НІМЕЧЧИНІ.

Як доносять з Турингії, пісок з ріки Едер є багатий в золото. Від кількох літ було відомим, що в піску цієї ріки знаходиться золото, та доперва тепер, коли наслідком

вою приватної ініціативи, а всього родного обурення, яким кірує до-свідчена й мистецька рука“.

Страшні числа.

„Іл. Кур. Цодз.“ з 4. грудня пише: „На основі останньої переписи населення число мешканців Східної Галичини виноситься тепер 5.478.312. Супроти цього, що в 1910 році Східна Галичина мала 5.992.798 — убуток виноситься 9 проц. загального числа перед воєного населення. Цей убуток припадає головним чином на українське населення в найкращій віці і на діти. В порівнянню з убутком населення в цілій Польщі, який виноситься 1,951.820 — виходить, що на (окуповану Польщею) Східну Галичину припадає майже 25 проц. загальної цифри убутку“. Польський дневник проливаючи крокодилеві сльози

до всіляких ліяхами окупованих польських земель на сході. І чачопис приходить до висновку, що помимо заключеного з большевиками договору в Ридзі, Найвища Рада а таксамо і Ліга Народів уважає східні границі Польщі за неусталені. Своім рішенням з дня 25. квітня 1919. Найвища Рада дала Польщі дозвіл на переведення операцій війском по Збруч. З виразним застереженням що ця військова окупація в часі остаточного рішення східних границь Польщі не може відгравати ніякої ролі в користь Польщі. Конференція в Парижу визначала тільки західні границі Польщі, а справа східних границь знова остала нерішена, в цей спосіб отже зістало вирішене право державне становище цих земель, які колись належали до австрійсько-угорської монархії.

що се за „університетські виклади“. Педагогічні курси У.П.Т-тва в свій час були дозволені львівською поліцією і продень і місце викладів публікувалось навіть в газетах. В неділю, 11. грудня, 1921, переведено багато трусів поміж Українцями. Між іншим у д-ра Ів. Крипякевича, проф. К. Студинського, д-ра І. Брика. Арештовано знову кількох студентів.

Промислова криза в Польщі.

Міністр праці Даровскі в розмові з співробітником „Роботніка“ дав низку пояснень про хід промислової кризи в Польщі, які нижче подаємо.

У Варшаві зачинено 14 підприємств

кількох літ було відомим, що в піску цієї ріки знаходиться золото, та доперва тепер, коли наслідком малого стану води в ріці значна часть корита зістала висушена, показалося, що оплатиться добувати це золото, якого має бути в піску на мільйони.

ЛЕНІН ВИЇЗДИТЬ ДО ЄВРОПИ.

Никола Ленін, голова большевицького правительства задумує вибратися в подорож до західної Європи. Разом з ним поїде Чічерін, большевицький комісар від закордонних справ.

Леніна цілком покрутило вже ревматизмом і він думає шукати порятунку у західно європейських лікарів, позаяк своїх всіх вимордував. При цій нагоді як пристало на голову жидівського правительства він хоче по столицях Європи

влячний ґрунт, бо драгуни вже знали про те, що їх товариші під Жовтими Водами передали на бік козаків і ця вістка дуже хвилювала синів України, що з примусу служили Полякам, а разом з тим збудила їх сумління й уклнула в їх душі бажання волі. Їм не ставало тільки провідника, щоб научив їх, як і коли найбезпечнійш для себе передатись на бік козаків, і от тепер такий провідник знайшовся.

На другий день після побачіння з Цимбалюком та Галаганом Хмельницький з усім війском наблизивсь до Росії. На очах його чорніли пожарища стародавніх козацьких міст Кореуня й Стеблїва, а над Кореуньським замком ще й досі курився сивий дим. За Росією, на горі, видно було білі намети польського табору; попереду наметів великим шірколем на синяні були чорні шанці, а по них ворішилися люди, викидаючи з ровів землю та підвишуючи окопи.

Як і Хмельницький гадав, становисько Поляків було міцне. І от, щоби упевнити Потоцького в тому, що казатиме Галаган, козацький гетьман звелів усім конним запорожцям гарцювати за горою та як найлучше збивати кураву, щоб Поляки думали, неначе до козаків підходять все нові й нові полки. Туган-бей, Перекопського мурзу, що з чотирма тисячами татарів ішов на Поляків разом з коза-

ками, гетьман намовив кружляти з своєю ордою недауєко польських шанців на очах Поляків, щоби ті думали, ніби татарів багато.

Микита Галаган, одвівши вночі Перейбиноса у Крутий Байрак і показавши йому всі пороблені засіки та покопані рівчаки й ями, пішов до Росії. Там, як уже зійшло сонце, він привернув до улюбленої левади Цимбалюків, щоб ще раз глянути на той беріг, де вперше побачив Прією. Недовге було його щастя... і тепер у голові козака ставало питання, чи гаразд він зробив, побравшись з Прією? Чи годилося йому з його козацькою владчею, що мов вітер віється по полю, завязувати світ молодій дівчині?

Проте Микита не знайшов великої провини за собою, бо сватаючи Прією, він мав щирю думку відпочати й звити собі гніздечко з вірною дружиною, й коли б не повстала була нова боротьба за волю України, то може він і справді сидів би біля своєї дружини.

Попрощавшись очима з Росією, Микита заглинув у садок до яблуні, під котрою тепер була свіжа могила, перехрестився там і пішов поміж руїнами Кореуня на гору до польських шанців. Він знав, що йде на муку і смерть, а проте ніякого вагання в його серці не було: він рішив, що так воно повинно бути — що він має вмерти, щоб своєю смер-

тю добути братам перемогу над ворогом і тією перемогою допомогти Україні вибитись на волю.

Коли стало вже видно шанці, Галаган упав на землю й почав плазувати далі рівчаками, навмисне час від часу підводячись, щоб Поляки його побачили й узяли за доглядача. Через кілька хвилин він таки дочекався сьог: зза окопів вибігло четверо вершників й оточили його, погрожуючи пістолями й шаблями.

— А, пса віро, піймався! — гукали вони. — Тепер ми дізнаємося правди про військо Хмельницького!

Поляки скочили з коней, одібрали в Галагана зброю, скрутили йому за спину руки, привели до окопів і передали там хорунжому Блясєві, а той повів козака до коронного гетьмана.

Потоцький з Калиновським і всіма полковниками стояли цілим нагоном на могилі й дивилися за Росією, де на горі виднолося передне козацьке військо.

— Пане Януше! — звернувся Потоцький до драгунського полковника, — ведіть наших драгунів на зустріч козацьким підїздам до Росії й не пускайте харцызів на цей бік.

Полковник бризнув острогами, зійшов з могилі й сівши на коня поїхав до свого полку.

Саме тут до могилі наблизився Блясєв з Галаганом та вартовими. Потоцький,

побачивши що ведуть козака-бранця зразу розпалився:

— А, пса крєв... проклятий схизматик! На паль його!

— Нащо ж зразу на палю? — обізався Калиновський. Тоді ми від нього не почуємо: Можеб він нам щось цікавого розказав.

— Кажь, хто такий? — гукнув Потоцький.

— Він підлазив до шанців, мабуть тому, щоби обдивитись, де у нас гармати! — почав вихвалитись Блясєв, неначе він сам захопив козака. — Він добре ховався по рівчаках, але дарма — від мого ока ніхто не сховається й під землю. Це підглядач з козацького табору.

Звідкіля ти? — знову грізно гукнув Потоцький. — Та гляди мені: не крути хвостом, бо спечу на вогні живого!

Галаган знав звичай тодішніх часів: знав, що щоб він не казав, а вже йому мордування не минути — поляки поймають віри тільки тому, що він говорить під час катування. Коли б же він зразу сказав те, що надумав сказати й те саме говорив би й на катуванні, то йому не будуть вірити й довше катуватимуть. Зважаючи на це, він рішив — удати з себе лехкодуху людину й не зразу говорити свою вигадку.

— Я козак з війська Хмельницького...

— Ага! Тебе, голубчику, нам і треба!

позаключувати всякі умови з капіталістами і спонукати їх до льокування чужих капіталістів в Росії.

ПОЛЯКИ АРЕШТУЮТ В ПОЇЗДІ УКРАЇНСЬКИХ АРТИСТІВ.

Дня 15. грудня, 1921, в поїзді що їхав від Станиславова до Львова, арештовано артистів львівського театру „Української Бесіди“ Сіатовського, Волинця, Ясена-Славенка і його жінку. Артисти вертались до Львова зі Станиславова, де давали театральну виставу.

АНГЛІЯ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ПОЛЬСЬКОГО ГАНДЛЮ НАФТОВИМИ ПОЛЯМИ В ГАЛИЧИНІ

Празьке Славянське Бюро подає отсю відомість з Данцігу (вільного німецького міста, на межі між Німеччиною і Польщею):

Польське правительство, не дивлячись на те, що міжнародне становище української (Східної) Галичини ще не вирішене, заключило з якоюсь групою французьких фінансистів ряд умов для експлоатації нафтових піль в українській Галичині.

Англійське правительство внесло з того приводу протест проти сих умов.

Українська демонстрація в Нью Йорку.

подають під датою 27. грудня: нью-йоркські Українці уладили протестаційну демонстрацію перед польським консулатом в Нью-Йорку. Понад 400 мушкетерів і 100 жінок, переважно дівчат, окружили будинок польського консулату при 57-ій улиці і 3-тій евені для демонстраційного протесту проти наїзду Польщі на Галичину й інші українські землі та проти нечуваних звірських злочинів, яких Поляки допускаються над населенням українського народу. Ціллю демонстрації було пікетування польського консулату за злочини Польщі написаними, на

буде держатись політики свого попередника.

Пишуть часописи, що дня 9. с. м. упали в Римі великі сніги. Рим весь став білий, а сніжні закружки наробили много шкоди.

В африканській оселі Триполіс збунтувались Араби.

В Індіях ситуація повстала дуже поважна. Вязниці переповнені революціонерами а революція шириться дальше.

Бувший наслідник трону пруського просить о дозвіл прибути до Німеччини.

В Німеччині повстав загальний страйк. До сего страйку прилучились урядники залізниць, пошт і телеграфів.

В Росії панує страшний голод. Пишуть, що в деяких місцях голод дійшов до того степеня, що нарід і трупи поживає.

В Польщі рівнож не гаразди, бо сидить в довгах страшних.

З Бразилії.

Універзитет паранський зістав признаний через цілу Бразилію. Учасники універзитету з сеї нагоди устроїли торжественні походи, під час яких виголошено много бесід патріотичних.

Пишуть часописи, що пшениця паранська має бути лучша від заграничної.

Президент Републики Бразилійської видав письмо, в котрім говорить, що виборці мають цілковиту свободу до голосованя.

Назначено день 7. вересня, в котрому положиться камінь угольний під будову нової столиці Бразилії на гарних взгірях Гоязу.

Як минувших літ так і сей рік

ди, котрі ріжно нам говорять та нісенітниці клепчуть, але ми не даймо звестись. Покажім, що уміємо пошанувати своє імя українське. В сам день виборів заховаймося достойно, не даймося перемовити негідним агітаторам, а йдім веі разом. Іти нині одинцем, а не разом — се зрада, се хурнівство. Зрадниками ми бридимось, але і нами будуть помітати, коли зрадімо. Не вірмо сим, що хотять нас брехнею заманити.

Держімея веі і йдім враз!

До побаченя в день 1. марта!

З поважанем

Виборець

Політично-географічні аналогії між Галичиною і Швайцарією.

Українці східної Галичини бажають, щоби з сеї країни була утворена самостійна держава вільних народів на лад Швайцарії.

Швайцарська республіка повстала, як відомо, в рамках старої римської держави — німецької нації середньовічна (початок XIV. в.). Та хоч від 1315 р. (битва під Морґартен), мала фактичну самостійність, то вийшла з рам німецької держави аж у вестфальськмі мирі 1648 р. Але в 1815 р. парижський акт і віденський конгрес признали Швайцарії постійну неутральність і ненарушимість.

Швайцарія була спершу великим торгом наемних жовнірів, потім (від XVIII в.) промисловим краєм і торговельним посередником між сусідами. Велика геополітична вага Швайцарії починається при консолідованню італійської і німецької держави. Своєю самостійністю й неутральністю відіграла Швайцарія велику роль в часі воєнних конфліктів 1859 р., 1866, 1870/71, 1914/18 завігди для найдшого розвитку провідного напрямку світової політики, то значить — для творби й укріплення національних держав.

Неутральність Швайцарії в р. 1859 і 1866 р. привели до утворення Іта-

валоб одній з сусідних великих держав безмежну перевагу над ними. Так як посідане Швайцарії непомірно скріпило б Німеччину чи Італію, так посідане Галичини непомірно скріпляє Польщу чи Росію.

Як Швайцарія хоронить запілля Франції та Італії проти Німеччини, так само Галичина хоронить запілля Польщі, Румунії і Чехо-Словаччини в разі їхньої війни з Німеччиною чи Росією.

Легко догалатися, що булоб із Францією 1870 і 1914 р. колиб б Швайцарія була в посіданню Німеччини. Колиб у 1919 році З.У.Н.Р. не була спинила злуки большевицьких військ Росії з червоною Угорщиною та колиб українські союзні війська саме в Галичині не здержали були в р. 1920 походу армії Троцького, то ні польська ні румунська держава тепер не існувалиб, а червоні прапори маялиб над цілою Середньою Європою.

2. З етно-політичного погляду становище Швайцарії й Галичини також визначно аналогічне. В обох державах є три головні народи, тільки що у Швайцарії Німці, Французи й Італіяне мають свої суспільні території, а в Галичині мають її тільки Українці, а Поляки живуть розсипані між ними. Як Швайцарські Німці творять з національно культурного боку окрему групу німецького народу, так і галицькі Українці серед українського народу. І в одних і в других дуже сильно розвинений локальний патріотизм.

3. З економічно-географічного боку як Швайцарія так і Галичина, хоч не великі простором і населенням, є: 1. важними продуцентами (Швайцарія у промисл, Галичина в сирівцях); 2. надійними й виплатними контрагентами в торгвлі; 3. природними посередниками в торгвлі поміж сумежними великими державами. На се звертає обі сі країни їхнє подібне комунікаційно-географічне положення.

5. З суспільного боку як Швайцарія так і Галичина є краї з переважно хліборобським населенням, суспільно здорові, менше доступні соціалістичним і комуністичним агітаціям, як населення кожної із сусідних держав.

6. З чисто військового боку як Швай-

Галичину й інші українські землі та проти нечуваних звірських злочинів, яких Поляки допускаються над нападами українським народом. Цією демонстрації було пікетоване польського консуляту за злочини Польщі написами, на яких ті злочини були виписані грубим друком в англійській мові. Демонстранти усталися рядом і держали на грудях та в руках сі написі. Держали в руках також американські прапорці. Серед демонстрантів були також Українці-ветерани американської армії. Демонстрація занепокоїла поліцію, яка вислала на місце один відділ під проводом капітана. Але коли поліція побачила, що демонстрація спокійна, коли й ветерани пояснили цілі демонстрації, вона віддала їй і демонстрантів не турбувала. Тисячі прохочих Американців спинювалися зацікавлені демонстрацією. Демонстранти роздали їм протестаційні листочки і брошурки про давні й теперішні злочини анархічної Польщі проти українського народу. Американці голосно висловлювали своє обурення на Польщу, яку поміли відбудувати, а яка тепер стала новою тюрмою народів, гіршою від Росії. Деякі Американці казали: «Чому не висадите їм вікон, тут і у Вашингтоні? Айриші (Ірландці) зараз те зробили!» Ньюйорські дневники подали звіт про демонстрацію, а «Нью-Йорк Американ» і «Дейлі Нюз» подали також фотографічні знімки з демонстрації. Пополудни демонстранти пішли походом головними улицями Нью-Йорку на українське пічче в галі Народнього Дому.

ВИПУЩЕНО НА ВОЛЮ

з арештів при вул. Баторія: Проф. д-ра Василя Щурата, д-ра Льва Ганкевича і студентку Грину Макухівцу. Того самого дня патрулювала кінна й піша поліція перед їх помешканнями, а крім того увпвалися тут цілі хмари ляцьких поліційних агентів. Випущено також на волю о. Глібовицького, пароха Жаби і його сина Богдана.

Найновіші вісти.

Свят. Отець Пій XI, задержав кардинала Гаспарі на давнім становиську секретара Ватикану. Се дає доказ, що теперішній Папа

Назначено день 7. вересня, в котрому положиться камінь угольний під будову нової столиці Бразилії на гарних взгірях Гоязу.

Як минулих літ так і сей рік гарно заповідаєсь в Прудентополи що до шкіл.

До школи Прп. СС. Служебниць Пр. Д. в Прудентополи (в місті) записалось понад 200 діточок.

Пр. СС. Служебниці на лінії Есперанса мають в школі 95 дітей.

Крім сих ліній почалася наука шкільна також на лініях: Маркондес, Понте Нова, Тіжуко Прето, Рію Прето, Мавріса, Барра Гранде (дві школи), Вісенте Машадо, Нова Галіція, Конзуль Поль, Іваї, Пікірі, Едвардо Шавес, Сетембро, Гварапуава, Капанема.

Крім кількох, усі майже школи піддержувані суть субвенцією. Се завдяки п. Др. Флеурі, котрий не втомимо працює на сьому полі.

До шкіл тих учащають діти українські і бразилійські.

В оселі Іваї, як довідуємося записалось до школи Прп. СС. Служебниць Пр. Д. діточок 140.

Нарід працює тепер коло будови нової школи. Є надія, що вкортці школа перенесєсь до нового будинку. Честь їм за се, що не жалують труду коло сеї народної святині!

Українські виборці в Прудентополи!

Наближаєсь день 1. марта, день важний, рішаючий, як жадних виборів. Про нас старались, щоб ми кваліфікувались, для наших діточок постарались, щоб вони сліпі не жили, нам добро хотять зробити, але просять нас держатись кріпко та допомогти також і їм у їхніх змаганях, а тим самим показати, що ми уміємо бути вдячними для тих, що добро творять. Покажім, що уміємо держатись гуртом та стати в обороні своїх добродіїв.

Станьмо проте всі, як оден коло нашого приятеля п. Др. Флеурі. По лініях волочаться різні лю-

домий розвиток провідного напрямку світової політики, то значить — для творби й укріплення національних держав.

Невтральність Швайцарії в р. 1859 і 1866 р. причинилася до утворення Італії, 1870/71 до сконсолідування Німеччини, 1914/18 до захищення Італії та Франції від німецького мілітаризму й до розбиття анти-національної австро-угорської держави.

Значінне самостійности й невтральности Швайцарії виступало не менше додатно в дипломатичних конфліктах і пересправах XIX. XX. віку. Швайцарія стала дуже швидко поважним осередком для міжнародних пертракцій та установ. Тут переведено: Женевську Конвенцію (1864), Всесвітній Почтовий Союз (1878.), Міжнародній Телеграфічний Союз (1872.), Союз для охорони промислової (1883) й мистецької (1886) власности і т. п. Тут найшов собі вкінці осідок Союз Народів (1919—1920).

Між Галичиною і Швайцарією бачимо дуже визначні аналогії.

1. Географічно-політичне положення Галичини і Швайцарії вповні аналогічне. Швайцарія лежить на межі Середньої й Західньої Європи, Галичина на межі Середньої і Східньої Європи. Швайцарія причинюється до вдержання політичної рівноваги між Францією й Італією з одної сторони а Німеччиною з другої сторони та між усіма ними посполу. Галичина сповняє таку саму роль поміж Польщею й Румунією з одної сторони, Росією, зглядно Великою Україною з другої сторони.

2. Військово-географічне положення Галичини і Швайцарії вповні аналогічне. Швайцарія положена приблизно по середині дуги Альп, Галичина по середині дуги Карпат. Обі в сих місцях, де конче потрібний перехід важних шляхів через сі довгопротяжені й тяжко перехідні верховини.

Швайцарія положена на сім місці Альп, куди ведуть крізь них давно вживані, зглядно недавно побудовані переходи через альпейські хребти (Шамоні, Бернард, Сімплон, Готгард, Шплюген, Мальоя. Галичина положена знову там, де карпатська система зглядно найвуца й найлегча до переходу (цілий Низький Бескид з Дукляньським провалом, Лупків, Ужок, Верецьки, Бескид, Вшив, Пантір, Яблоніца і т. п.). Обі опановують тим разом важні переходи, яких посідає да-

боробським населенням, суспільно здорові, менше доступні соціалістичним і комуністичним агітаціям, як населення кожної із сусідних держав.

6. З чисто військового боку як Швайцарія так і Галичина, хоч невеликі, то однак сильні. Галицький мужик (особливо верховинець: Бойко чи Гуцул) такий самий добрий стрілець, як швайцарський гірняк, а перевищає його ще витривалістю на невігоди. Галичина може в разі потреби виставити 400—500.000 доброго війська, яке зможе вповні захистити й самостійність і невтральність.

„Укр. Прапор“

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Др. Тразибуль Лінс Фільо, адвокат сего мунісіпюм, повідомляє своїх приятелів і клієнтів-Українців, що вернувши зі своєї подорожі, отворив знову канцелярію адвокату, при площі 15 de Novembro, де остаєсь до їх ослуг.

ДОБРА НАГОДА ДЛЯ ПП. БІЗНЕСОВЦІВ.

Хтоб бажав набути добре помешкання і місце до гандлю, може се набути у двох місцевостях:

1. У містечку Дорізоні; порядна хата, магазин, город, стайня і всякі господарські потреби. Продаєтьсє зі всім, або лиш помешкання. Землі є 3.200 кв. м.

2. В місцевости Вера Гварані, на лінії Гонсальвес Жуніор, 5 кл. від містечка, а 11 кл. від стації П. Фронтін. Так само добре помешкання, магазини, стайня, город, сад помаранчевий і т. д. Землі є на дві кварта, або 10 тисяч кв. метрів.

Усліве: платня згори з причини виїзду властителя.

Интересовані зволють зголоситись до властителя Стефана Матіского в Дорізоні.

ЗЕМЛЯ НА ПРОДАЖ. На лінії Бара Гранда (друга секція), на Брекатиנדзі є дуже добрий шакер, (ч. 20, 10 алькерів) на продаж. На шакри є добра вода, хата з іншими будинками господарськими, портрера обгороджена з водою. Хтоб хотів купити, нехай зголоситься до властительки Гонорії Новосад — Прудентополіс.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА НА:

„Український Прапор“
„UKRAINSKYI PRAPOR“

Одинокий офіціальний орган Галицького Уряду. Виходить раз на тиждень.

Переплата виносить піврічно 1 долар, річно 2 долари.

Адреса управи часопису: Wien, VIII. Langegasse 5/6

сять тисяч а то в бараках і в'язницях у Львові, Станіславові, Домбю, Вадовичах, Вісничу, Стшалковій, Щипюрні, Берестю Лиговським, Перемишлі, Пикуличах і ці таделі Модліна. Виголоджувані цілими місяцями, обробані в часі транспорту з одежі і грошей, побивані, серед найгірших гігієнічних та апровізіційних відносин, западають нещасні арештанти на епідемічні недуги. гинуть тисячами по шпиталях і в'язницях, або виходять каліками на ціле життя.

КРАВЧАРНЯ „ПРАПОР“
МИХАЙЛА ТИХОГО
в Прудентополи.

Виготовляє всякі роботи, які лиш входять в обем кравецтва; убрання після бажанья, від найтанших до найдорозших, після навійшої моди і крою, по цінах уміркованих.

ALFAIATARIA „PRAPOR“.
de MIGUEL TÊCHY.
Prudentopolis — Parana — Brazil

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
Костя Одрецького
в АНТОНІЮ РЕБОУСАС — ПАРАНА.

Один з найбільших і найстарших склепів в цілім муніципію Іраті.

Продаю товари різнородні — яких справді хто забажає — фазенда; залізо; знаряди домашні, кухонні, і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

НАПИТКИ РІЖНОРОДНІ. — СКУПОВУЮ ГЕРВУ.

На складі: кава, цукор, усі споживчі товари. Капелюхи, стрільні артикули, окраси зі золота як: брошки, перстєні, ланцюшки до годивників і т. д.

Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Konstantino Odreckyi.
Antonio Rebouças — Parana.

Dr. ROMULO CARDILLO

Clinica medica e cirurgica

Лічить недуги мужчин і женщин так внутрішні як і зовнішні. Приймає недужих від 8—11 год. рано і від 2—5 по полудни.

Мешкає в ринку, в домі, де мешкав Др. Лінс.

нитки до шиття, вишивання, білі, зимові шалі, перфуми, перфумоване мило, скло, начиня кухонне, залізо, машини до шиття, порох, шріт, фугети, славна паста «фаворита», шпурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграичні.

На складі завжди: хміль, олій до ф. рб. свічки стеаринові, а подостатком муки найліпших марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, ртж, цукор, фарина кукурузяна і мандь кова, фасоля, кава палена і зернятами, чай з Індій.

Скуповую на більшу скалю герву і інші продукта кольонійні.

Wasilio Waitovycz
Prudentopolis Parana

BEVAM AS CERVEJAS
da

CAIXA
POSTAL
246.

TELE-
PHON E
454.

Atlantica Lusitana
Curitibana — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Ігвассу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитана, Гамбург, Куритибана, Паранаенсе; ГЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Білий, Вода Столова, Женжібре; ГАЗОВИ: з Цитрини, Абакаші, Мали, Помараня, Содова воде.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни! Роздаємо також насінє ячменю за контрактом і продаємо вибиранє насінє ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у Прудентополи в домі п. М. Козловського.

усе, що йому потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Купую герву-мате і інші в одутка хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кольнії Іраті.

Пишіть:

Theodor Schneider

Portão

Або через посередництво Григорія Тадри — Портон.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого склепу, який є завжди заосмотрений в різнородні фазенди, Seccos e Molhados, залізя, начиня кухонне і прочі знаряди рільничі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і інші продукта кольонійальні.

Випродаж гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCH
Iraty — Адреса телеграфічна „Kozak“ — Parana

Одинока українська фабрика цукорків
ІВАНА КУТНОГО

CURITYBA — MARTINS AFFONSO № 6.

Виробляє різнородні цукорки різного смаку і зовнішньої форми.

Досі у Парані не було української фабр. цукорків а коли она існує від двох місяців: спішіть з замовленнями. По цукорки пішіть і голосіть ся до ІВАНА КУТНОГО в Куритибі.

CASA „DNISTER“

НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В УНІЙОВ ДА ВІКТОРІЯ, КУЧМИ І ДУНЦЯ.

Маємо на складі різнородні товари, як: фазенда, армариньо — начиня, кухонне, напитки краєві і заграичні, залізо і всякі продукта споживчі. Також виконуємо кравецьку роботу після замовлень.

ЦІНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ!

Українці! Попирайте завжди лиш своїх!

CASA „DNISTER“
de Kutchma & Dunetz.

Rua Vidzconde e Nacar — União da Victoria — Parana.

Печатня оо. Василян в Прудентополи